

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक तथा उच्च माध्यमिक शिक्षणमंडळ , पुणे

संस्कृतम् संयुक्त-अभ्यासक्रमः।

दशमी कक्षा

कृतिपत्रिकायाःप्रारूपम्

गुणाः४०

अवधिःहोराद्वयम्

प्रथमःविभागः - गद्यम् ।

(अवबोधनम्, शब्दसम्पत्तिः)

प्रश्नः १अ) गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टे कृती कुरुत।

अ१)अवबोधनम्।(केऽपि २ कृती कुरुत।)

२

(८०-१०० शब्दपरिमितः गद्यांशः)

अ२) स्वमतप्रकटनम् माध्यमभाषया।(प्रश्नरचना संस्कृतभाषया)

२

प्रश्नः१ब) गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टे कृती कुरुत।

ब१)अवबोधनम् (केऽपि २ कृती कुरुत ।)

२

(८०-१०० शब्दपरिमितः गद्यांशः)

ब२) पृथक्करणम् (वृक्षरेखाचित्रम्/जालरेखाचित्रम्।/स्तम्भपूरणम्।)

२

प्रश्नः१क) गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टे कृती कुरुत।

क१) पृथक्करणम् (केवलं क्रमसंयोजनम्)

२

(८०-१०० शब्दपरिमितः गद्यांशः)

क२) शब्दज्ञानम्(केऽपि २ कृती कुरुत।)

२

• अवबोधनस्य कृतयः-।, ii, iii कृतयः प्रष्टव्याः।

i) उचितं पर्यायं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।

ii)कः कं वदति । /पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।

iii) सत्यं वा असत्यं/योग्यं वा अयोग्यम् लिखत।

• शब्दज्ञानस्य कृतयः ।, ii, iii प्रष्टव्याः।

i) पर्यायशब्दाः/विलोमशब्दाः / भिन्नार्थकशब्दाः

कृतयः -चयनम्/मेलनम्/समूहेतरपदस्य/चतुर्थपदस्य लेखनम् ।

ii)विशेषण-विशेष्य- अन्वितिः।

कृतयः -चयनम्/मेलनम् /चतुर्थपदस्य लेखनम् ।

iii)धातुसाधित अव्ययानां चयनम्।(त्वान्त/ल्यबन्त/तुमन्त)/ विभक्त्यन्तपदानां चयनम्।

द्वितीयः विभागः - पद्यम् ।
अवबोधनं, शब्दसम्पत्तिः, रसग्रहणम्, स्मरणम्)

प्रश्नः२अ)पद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टे कृती कुरुत।

अ१) पृथक्करणम् । (वृक्षरेखाचित्रम्/जालरेखाचित्रम्।/स्तम्भपूरणम्/क्रमसंयोजनम् ।) २

(४-८ पङ्क्तिपरिमितः पद्यांशः)

अ२) शब्दज्ञानम्। १

प्रश्नः२ब) पद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टे कृती कुरुत।

(४-८ पङ्क्तिपरिमितः पद्यांशः)

ब १) अवबोधनम्। १

२) तात्पर्यलेखनम्/स्पष्टीकरणम् (माध्यमभाषया) २

क) स्मरणम्।

क१) श्लोकांशान् मेलयत। २

क२) श्लोकपूर्तिः (केवलं १) २

शब्दज्ञानम्---पर्यायशब्दाः/विलोमशब्दाः / भिन्नार्थकशब्दाः

कृतयः -चयनम्/मेलनम्/समूहेतरपदस्य/चतुर्थपदस्य लेखनम् ।

अवबोधनम्- पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।

स्पष्टीकरणम्- पद्यांशस्य मध्यवर्तिकल्पनां/ संकल्पनां माध्यमभाषया स्पष्टं कुरुत।

तृतीयः विभागः - व्याकरणम् ।

(५ उपप्रश्नाः लेखनीयाः। उपप्रश्ने ६ पर्यायाः विद्यन्ते। तेषु ४ पर्यायाः लेखनीयाः)

अ)नाम/सर्वनामपदानां पृथक्करणम्। (कोष्टकपूरणम्) २

(प्राधान्येन दशमीकक्षायाः कृते नियोजितानि नामानि तथा एतत्

सर्व,अन्य,इदम्,अस्मद् युष्मद् सर्वनामानि)

ब) क्रियापदानां पृथक्करणम्। (कोष्टकपूरणम्) २

(प्राधान्येन दशमीकक्षायाः कृते नियोजितानां धातूनां कालार्थं रूपाणि

तथा परोक्षभूतकालः, द्वितीयः भविष्यत्कालः)

क)समासाः । २

कृती- समस्तपदानां /विग्रहवाक्यानां समासनामभिः सह मेलनम्/ रिक्तस्थानपूर्तिः

- ड) उपपदविभक्तिः।** २
कृतिः- उचितं पर्यायं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।
- इ) सन्धिं/ सन्धिविग्रहं कुरुत।** २
कृतयः-चतुर्थपदं लिखत/पूर्वपदं लिखत/उत्तरपदं लिखत। उचितं पर्यायं चित्वा लिखत।
- फ) सङ्ख्यावाचकविशेषणानि। (व्याकरणविवेचनम् ७)** २
कृतिः- रिक्तस्थानपूर्तिः।

चतुर्थ विभागः - लेखनकौशलम् ।

- अ)वाक्यनिर्माणम्।**
तालिकातः शब्दान् चित्वा अर्थसङ्गतानि ४ वाक्यानि लिखत। ४
- ब)कथा /परिच्छेदपूर्तिः।**
मञ्जूषातः उचितान् शब्दान् चित्वा ४ रिक्तस्थानानि पूरयित्वा कथां पुनर्लिखत।
(परिशिष्टम् १) ४

विभागाः	विकल्परहितम्	सविकल्पम्
गद्यम्	१२	१५
पद्यम्	१०	१२
व्याकरणम्	१०	१२
लेखनम्	०८	०८
एकत्रीभूय	४०	४७